

Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки
Бібліотека

*Генії пензля : Художники України – ювіляри 2016 р.
Вип. 7*

Петро Андрусів
(1906–1981)

*Персональна бібліографічна пам'ятка
до 110-річчя від дня народження*

ЛУЦЬК – 2016

Петро Андрусів – український художник, живописець, графік, ілюстратор, іконописець, автор історичних полотен, громадський діяч, письменник, педагог. Широко знаний у західній діаспорі та в світі, маловідомий на батьківщині. Доля закидала його в далекі світи, випробовувала на міцність, але думками, творчістю і громадською працею він завжди був із Україною.

Народився 2 липня 1906 р. на Львівщині. Загубивши батьків під час Першої світової війни, восьмирічний хлопчина разом із полком кубанських козаків опинився в Росії. З московського сирітського будинку потрапив спочатку до Рязані, а пізніше разом з полоненими польськими офіцерами – до Варшави. Після закінчення гімназії навчався у Варшавській академії мистецтв (1927–1936), брав активну участь у заснуванні та виставковій діяльності гуртка молодих українських художників «Спокій». На замовлення львівських видавництв готує ілюстрації до «Дитячої бібліотеки» та «Бібліотеки нашого приятеля», журналів «Світ дитини», «Наш приятель», «Дзвіночок». З 1936 р. після закінчення академії працював у Вищій архітектурній школі Варшави, вдосконалював художню майстерність у Парижі. Під час Другої світової війни художнику довелося пережити втрату творчого доробку та примусову працю у Німеччині.

У 1947 р. доля закинула митця до США, де тривалий час він працював не за фахом. Лише в 1955 р. його запросили на посаду художника у Філадельфійське архітектурне бюро. З 1972 р. постійно мешкав у Рівергеді й цілковито віддався творчості, продовжував активну діяльність у багатьох комітетах і товариствах української громади, зокрема, був членом Наукового товариства ім. Т. Шевченка та Філадельфійського мистецького товариства, секретарем Об'єднання митців-українців Америки.

Петро Андрусів – автор мистецтвознавчих праць, численних ілюстрацій до книжок, настінних розписів, мозаїк, вітражів, іконостасів, виконаних для церков Америки та Канади. Багато працював у станковому живописі. Його монументальні полотна відзначаються живописною майстерністю, точністю відтворення конкретного історичного середовища. Серед них: «Сватання Анни

Ярославни», «Княжа пристань у Києві XII ст.», «Хрещення Руси-України», «Бій Ігоря з половцями», «Богдан Хмельницький», «Зустріч гетьмана Мазепи з кошовим Костем Гордієнком», «Атака козаків», «Бій під Конотопом» та ін.

Використані та рекомендовані бібліографічні джерела:

1. Андрусів П. Мистецтво - найміцніша зброя : ст., промови й огляди / П. Андрусів ; Наук. т-во ім. Шевченка. - Нью-Йорк [та ін.] : НТШ, 1987. - 456 с. : іл.

85.03(4УКР)

А 66

* * *

2. Андрусів Петро // Енциклопедія українознавства : Словникова частина : [в 11 т.] / Наук. т-во ім. Шевченка у Львові ; голов. ред. В. Кубійович. - Перевид. в Україні, репринт. відтворення вид. 1955-1984 р. - Львів, 1993. - Т. 1. - С. 46.

92.0(4УКР)

Е 64

3. Андрусів Петро // Мистецтво України : енциклопедія / редкол.: Кудрицький А. В. (відп. ред.) [та ін.]. - Київ, 1995. - Т. 1. - С. 61.

85(4УКР)я20

М 65

4. Гординський С. Баталізація Петра Андрусіва / С. Гординський // Образотворче мистецтво. - 2001. - № 3. - С. 6-8.

5. Денисюк О. Ю. Виставкова діяльність мистецького гуртка "Спокій" у Варшаві (1920-1930-ті роки) [Електронний ресурс] / О. Ю. Денисюк // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. пр. - Київ, 2015. - Вип. 27. - С. 242-251. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mz_2015_27_29 (дата звернення: 29.06.16). - Назва з екрана.

6. Новоженець Г. Мистецтво діаспори в загальноукраїнському контексті: Тематичні та стилістичні паралелі [Електронний ресурс] / Г. Новоженець // Художня культура. Актуальні проблеми : наук. вісн. / Нац. акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва - Київ, 2014. - Вип. 10. - С. 301-307. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/khud_kult_2014_10_30 (дата звернення: 29.06.16). - Назва з екрана.

7. Попович В. Андрусів Петро Стефанович / В. Попович Енциклопедія Сучасної України / НАН України, Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України. - Київ, 2001. - Т. 1. - С. 506.

92.0(4УКР)

Е 64

8. Супронюк О. З історії розвитку українського книгознавства: журнал "Українська книга" (США, 1971-1982) [Електронний ресурс] / О. Супронюк // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. - 2013. - Вип. 37. - С. 490-498. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2013_37_47 (дата звернення: 29.06.16). - Назва з екрана. - П. Андрусів. - співтворець філадельфійської «Української книги».

9. Фонд Петра Андрусів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.shevchenko.org/archives/Andrusiv_Finding%20Aid_Ukrainian.pdf (дата звернення: 29.06.16). – Назва з екрана.
10. Яців Р. Розгорнув перед очима силу й славу України [Електронний ресурс] / Р. Яців // Укр. газ. – 2008. – 18–31 груд. – Режим доступу: <http://ukrgazetaplus.net/article.php?ida=954> (дата звернення: 29.06.16). – Назва з екрана.

Петро Андрусів (1906-1981) [Електронний ресурс] : персон. бібліогр. пам'ятка до 110-річчя від дня народж. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Луцьк, 2016. – Бібліогр.: 10 назв. – (Генії пензля : Художники України - ювіляри 2016 р. ; вип. 7).

До уваги читачів - основні віхи життєвого шляху українського художника, живописця, графіка, ілюстратора, іконописця, автора історичних полотен, громадського діяча, письменника, педагога Петра Андрусіва та рекомендовані бібліографічні матеріали про його творчу діяльність.

ББК 85.14я1